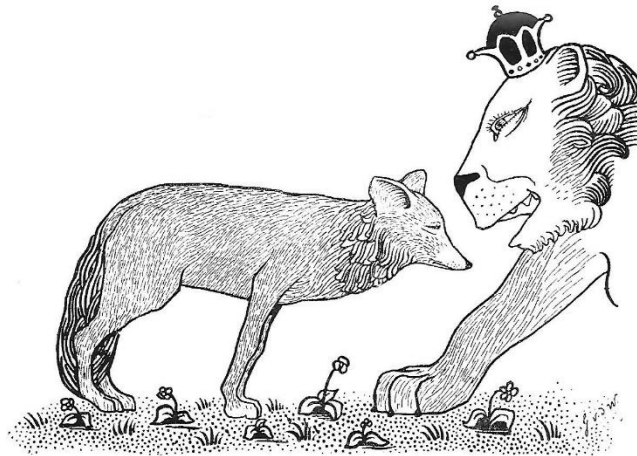

INKIJKVERSIE
SCRIPT

REINAART, ZIJN LAATSTE LIST

(naar het dierenepos Van den Vos Reinaerde)

Tragikomedie in vier bedrijven

door

JAN DE CALUWÉ

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **REINAART, ZIJN LAATSTE LIST** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN DE CALUWÉ** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2020 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **15** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

REINAART, ZIJN LAATSTE LIST

PERSONEN:

DUIF - heeft (na verwonding door een Vos) moeite met opvliegen

NOBEL - de Koning, leeuw, type alfa-man

GENTE - koningin, als Nobel, maar gevoeliger, ietwat behaagziek

CORTOIS - de Franse hofhond, blaft altijd op rijm

KANTEKLEER - de haan, het fiere hoofd van een grote familie

REINAART - de vos, veruit de listigste, daardoor niet vrij van zelfoverschatting

HERMELIEN - vossin, als moeder van welpjes voorzichtiger dan Reinaart

RENARDIJN - Reinaarts oudste zoontje

ISENGRIM - de wolf, aanklager aan het Hof, verbeterd vijand van Reinaart

BRUUN - de beer, 'de Baron', sterk, maar kent zichzelf niet, 'domme kracht'

GRIMBEERT - de das, Reinaarts neef, toegewijd, redelijker dan oom Reinaart

BELIJN - de ram met de kenmerken: horens en een stentorstem

KUWAART - de kinderlijke haas

TIBEERT - 'de wijze kater'

LAMFREID - timmerman, vóór klopjacht op brutale dieren

FIGURATIE:

Eerste bedrijf: Kippen, bij de rouwstoet

Dorpsbewoners bij klopjacht op de beer

Derde bedrijf: Twee vossenkinderen

Vierde bedrijf: Koor/dansgroepje aan het Hof

(tekening voorzijde is van Gustaaf van de Woestijne 1911)

OPMERKINGEN:

Over het uiterlijk van de dierenrollen en over het toneelbeeld (decors)

Dit stuk kent een flink aantal rollen. En het zijn, behalve de timmerman Lamfreid, allemaal 'dierenrollen' met hun typische fysionomie.

Om deze allemaal te 'typeren' met behulp van grime zal niet eenvoudig zijn.

In plaats daarvan valt te denken aan het gebruik van eenvoudige lichte maskers.

Die kan men tevoren maken en ermee experimenteren. Een goede tip: tijdig de medewerking zoeken van een artistieke ontwerper. (N.B. Er bestaan ook boekjes in de trant van 'Maskers maken en ermee spelen'. Googlen!)

Een bijkomend voordeel van het gebruik van maskers is, dat het fysieke spel erdoor gestimuleerd wordt.

Voor armen en benen: b.v. T-shirts met lange mouwen, soepele broeken e.d.

Er is ook met sobere middelen veel te bereiken. Dat geldt ook voor het toneelbeeld in de opeenvolgende **decors**: de Hofdag, Reinaarts vossenburcht, de rand van het dorp, langs wegen en paden.

Ook hiervoor geldt: laat de regisseur ruim tevoren een goede artistieke ontwerper voor de hele voorstelling interesseren. Voor zo iemand is dit werk heerlijk om te doen.

TOELICHTING BIJ DE INHOUD VAN DEZE UITGAVE:

Reinaart de Vos scheldt Bruun de Beer uit voor 'onverzadigbaar', d.w.z. onverzadigbaar naar honing, en vanwege die eigenschap weet hij Bruun te pakken te nemen. Dat is grappig, en lijkt nog onschuldig. Maar kijk naar Reinaart zelf. Hij is de slimste van alle dieren, maar is hij niet even 'onverzadigbaar' in het botvieren van zijn instincten, niet zelden op moorddadige wijze?

Het kan opvallen dat in een verhaal dat we uit de dertiende eeuw kennen, al mensen met 'donderbussen' rondlopen. Om het te actualiseren tot een tragikomedie heb ik die dichterlijke vrijheid genomen. In deze bewerking van het Reinaart-verhaal stuit ook Reinaart op een sterkere opkomende macht in de wereld: de mens. Die heeft d.m.v. zijn verstand het dodelijke buskruit uitgevonden en maakt daarmee zijn slachtoffers. Minder primitief? Of moet ook de mens nog leren zijn daden eerder te overwegen en vooruit te denken over de consequenties van het botvieren van zijn instincten? Anders kan het, zoals voor Reinaart, 'te laat' zijn. Luister naar Tibeert, de wijze kater.

Verder wil deze bewerking spelers en toeschouwers voornamelijk laten genieten van 'komedie' op basis van het staaltje ongelooflijke vertelkunst dat het middeleeuwse meesterwerk 'Van den Vos Reinaerde' is. Dat verhaal geeft op zich al te denken over de maatschappij die daarin weerspiegeld wordt.

Voor de oorspronkelijke tekst van 'Van den Vos Reinaerde' heb ik gebruik gemaakt van de uitgave van Dr D.C. Tinbergen en Dr L.M. van Dis.

Voor de achtergrond was voor mij onmisbaar: Frits van Oostrom, Stemmen op schrift. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur vanaf het begin tot 1300.

Jan de Caluwé

EERSTE BEDRIJF

EEN KONINKLIJKE ONTVANGST

Scène 1

(Een open plek in het bos. Tegen een achtergrond van groen, waar wat geel licht doorheen schijnt, ligt op een kleine verhoging dwars een boomstam.

Daarvóór zijn de 'tronen' van Koning en Koningin Leeuw. Rechts helemaal vooraan is door een stukje heg een apart klein hoekje ontstaan)

(Duif klimt op de boomstam, blijft daar zitten en gaat verwoed pikkend haar verfrommelde verenkleed schoonmaken. Vaag zijn fluitende vogels te horen, en verdere bosgeluiden)

BOSDUIF: Roek – roek....mijn voorjaars schoonmaak... En mijn wond verzorgen... Ja, het voorjaar komt er weer aan voor alle dieren, in de lucht, in het bos, op de aarde... Hieronder is het domein van het lópend gedierte. Maar ik ga er hier snel vandoor. Het is mij teveel een ruig volkje hieronder... Zoals die gemene vos, die had me bijna te pakken!... Mijn ene vleugel is lelijk gewond, ik moet er weer opnieuw mee leren vliegen... *(Er klinkt een klaroenstoot)* O jee! Wat is dat nou weer voor onrust? *(af)*

Scène 2

CORTOIS: *(de hofhond. Hij komt blaffend op, neemt daarna een pose aan voor de oproep die hij gaat doen)*

Komt alle dieren uit uw hol!

Jaagt alle zorgen uit uw bol.

Dit is wat Koning Nobel wil.

Hij houdt ontvangst, dus blijft niet stil.

Want hij beveelt de voorjaarsvrede,

Zo is onder zijn bewind de zede...

(Klaroenstoot)

Scène 3

(Nobel en Gente komen met waardige, soepele tred op, gaan

rechttoe rechtaan naar de boomstam en vlijen zich daarvoor neer)

NOBEL: *(schraapt zijn keel)* Nou, Cortois, mijn lakei...

GENTE: Mijn mops...

NOBEL: Waar blijven ze, mijn onderdanen? Ik wil ze toespreken.

CORTOIS: Sire, van uw onderdanen willen nu graag hun opwachting maken de volgenden: *(één voor één komen de door Cortois genoemden op)*

Isengrim de wolf

Bruun de beer, uw 'baron'

Grimbeert de das

Belijn de ram

En van de kleinere dieren:

Kuwaart de haas

Tibeert de kater

NOBEL: *(brommend)* Zo... Wie mis ik nog?

CORTOIS: Kantekleer de haan, Sire Zeker verslapen... En natuurlijk weer Reinaart de vos, Sire..

NOBEL: Zo.....Mijn trouwe dieren,

Ik heb vernomen dat er in de afgelopen winter in uw holen weer veel honger is geleden. En dat leidt ertoe dat ge begrijpelijkerwijs elkaar naar het leven staat. Maar echte vijandschap en roofzucht gedoog ik onder geen beding in mijn Rijk. Hoed u dus voor mijn ongenade. Zorg ervoor dat uw gedrag mij niet in het verkeerde keelgat schiet. Wie is er het eerst aan de beurt, Cortois?

CORTOIS: Ikzelf vanzelf, Sire...

In de barre kou en vorst

Had ik nog slechts één worst

Maar toen ik zat op hete kolen

Is die mij jammerlijk ontstolen

Door Reinaart, die gemene dief,

Altijd uit op eigen gerief.

ISENGRIM: Wat?!... Wat ben jij toch een miezertje, Cortois!... Je moet het eens vragen aan Kuwaart hier, de liefste van alle dieren, waar wij allemaal een voorbeeld aan kunnen nemen. Wat is hém overkomen van Reinaart? Reinaart zou hem vanwege zijn brave inborst zogenaamd opleiden tot kapelaan. Ja, hij leerde hem allemaal gebedjes opzeggen. Daarvoor moest hij dan tussen Reinaarts voorpoten komen zitten. Stel je dat tafereel voor!... Kom eens hier, Kuwaartje...Wees maar niet bang.... *(Kuwaart gaat bevend naar hem toe)*

ISENGRIM: Kijk, zo nam Reinaart hem te pakken.. *(hij trekt Kuwaart*

hardhandig tussen zijn 'voorpoten' tegen zijn borst) En nou maar liedjes zingen om zijn bonzende hartje tot bedaren te brengen...

'Suja suja, Kuwaartje... wat is jouw buikje warm.' Hij moest zich immers kalm houden om hem zoet te pakken te nemen, dan smaakt zijn vlees het lekkerst! En wat doet hij dan?

Kijk, zó...Eerst de kop eraf... *(hij opent zijn 'bek' boven Kuwaarts kop)*

GRIMBEERT: Ho Isengrim!... Zo is het wel genoeg! Nou laat jij je ware aard zien. **Jij** bent het die mijn neef Reinaart menigmaal te pakken genomen hebt. Zoals die keer met die platvissen die jullie eerlijk zouden delen! Reinaart waagde zijn leven door op de kar te springen achter de rug van de karrevoerder en de vissen op straat te gooien. Maar **jij** ging er met alle vissen vandoor.

En later bedroog je hem met een zijde spek, waarvoor Reinaart nota bene zijn leven op het spel gezet had, want de eigenaar had hem eerst nog te pakken en in een baal gestoken!...Reinaart kon ternauwernood zijn leven redden, maar **jij** ging er met zijn spek vandoor...

En dan Cortois!...Laat me niet lachen...Over diefstal door Reinaart van zijn worst... Het fijne daarvan is: die had Cortois nota bene zélf eerst gestolen...

Reinaart – dat weet ik van mijn oom zelf – is juist bezig zijn leven te beteren...

Tegenwoordig leeft hij teruggetrokken met vrouw en kinderen in zijn sobere burcht Maupertuus, een heel eind van hier, en mogelijk heeft hij 's Konings oproep niet gehoord. Anders.... *(hij wordt onderbroken door een hevig gekakel en geschreeuw van kippen, dat van één kant komt; allen wenden zich nu ontsteld daarheen)*

Scène 4

(KANTEKLEER de haan aan het hoofd van een aantal kippen (figuratie) komen op. Ze dragen een 'baar' waarop het lichaam van een hennetje ligt. Het geschreeuw wordt oorverdovend als ze voor de koning en koningin komen staan en de baar daar neerzetten.)

GENTE: *(is opgestaan)* Fiere haan Kantekleer, bedaar... Ge brengt mij en mijn Heer Nobel tot ontsteltenis! Wat voor vreselijks is u overkomen, dat ge met al de uwen zo tekeer gaat in rouw? En mijn

Heer Nobel zo verontrust?.. Is het niet, mijn gade?

NOBEL: *(is intussen ook opgestaan)* Stellig, Vrouwe..... Wat drijft u zo tot waanzin, Kantekleer, om de vrede die ik afgekondigd heb zo te verstoren? Heeft er een ramp voor heel mijn Rijk plaatsgevonden?... Kom tot zinnen! ...Ik hoor u aan.

KANTEKLEER: Niets ergers kon ons overkomen, Sire.. Stel u erop in om dit aan te horen.. *(Nobel en Gente gaan aarzelend zitten)* Het was begin april dat mijn talrijke gezin op zijn hoogtepunt was. Stel u voor: acht stoere zonen, zoals ik, en zeven prachtige dochters! Wie zou daardoor niet zwellen van geluk?

Maar helaas...

Wij leefden met z'n allen goed beschermd, dachten wij, bijna vorstelijk, in een flinke ren aan de rand van het dorp hier nabij. Daar lieten de mensen ons met rust. Maar zo niet.... Reinaart, die geslepen vos!... Hij is zo slim, Sire, slimmer dan wij allemaal, dat hij erin slaagde met gereedschap een gat te maken in de afrastering... *(reactie van verwondering en ongeloof, en zij richten zich ook tot elkaar: 'Wat zegt hij? Gereedschap? Wat is dat? Wat?')* Ja vrienden, een soort 'gereedschap' als de mensen: stokken waar hij een tijd mee in de weer bleef... In elk geval: het gevolg, toen hij eenmaal binnen was, laat zich raden...

Eerst waren mijn kinderen niet zo bang: hij deed alles stilletjes en eerst hadden ze zijn bedoelingen niet door, het zijn nog maar kinderen... Maar hij had er opeens één te pakken en wist ermee door de opening die hij gemaakt had naar buiten te komen. Daar vouwde hij de draad weer dicht, zodat de mensen het niet zagen... En zo slaagde hij enige keren. En doordat hij zo'n stil en lief smoeltje heeft, hadden nog steeds de meesten van mijn kinderen hem niet door. Maar.... toen hij het eerste kuiken verslonden had, bleek hij onverzadigbaar, dag en nacht lag hij doodstil op de loer voor de ren...voor de volgende....

GENTE: En hoeveel van al uw kinderen hebt u er nog over, arme Kantekleer? ... Als u wist hoezeer wij met u meeleven...

KANTEKLEER: Van de vijftien die ik had, nu nog slechts een viertal, majesteit. En hier zijn ze, mijn jammerende kuikens, zie ze aan... Zij moesten zich overwinnen om het dierbare lichaam van hun zuster hierheen te dragen. Zij zoeken medeleven, maar ook zoeken zij recht en bescherming van onze Koning, die immers als een vader voor ons, zijn onderdanen, hoort te zijn...

GENTE: *(tot Nobel)* Hoort ge, mijn gemaal?... En, Kantekleer, hoe heet het laatste van Reinaarts slachtoffers, die hier voor onze ogen ligt?

KANTEKLEER: Ze heet Coppe, majesteit, Coppe de Hen.

GENTE: Coppe de Hen... Wij onthouden die dierbare naam... Wel, mijn Heer, zijn wij niet een afscheidsceremonie verschuldigd voor Coppe?

KANTEKLEER: Daarmee zou ik, van mijn kant en van de kant van de hele gevleugelde familie, zeer vereerd zijn, majesteit.

NOBEL: Zeer wel... Organiseer jij dit, Cortois. Zorg voor een waardige teraardebestelling op een plek in de zachte grond hier dichtbij.

CORTOIS: Goed gesproken, Sire, met gevoel.

Volg mij, Kantekleer, naar dat doel,

En al de uwen.... Ik weet waar.

Er is een fijne rustplaats daar...

(hij zorgt dat de stoet met de baar en de dragende kippen zich opstelt)

GENTE: Wacht Cortois, ik volg de stoet. *(ze gaan weeklagend af, Cortois aan het hoofd, Kantekleer en Gente daarachter)*

Scène 5

NOBEL: Bruun, Isengrim, Grimbeert, Belijn... niet voor niets heb ik u in het verleden benoemd tot mijn 'vierschaar' van Raadsheren. Komt naderbij voor beraad. *(Kuwaart komt ook naar voren)*

BELIJN: Jij niet, Kuwaart! Hoor je niet? Dit is voor de zwaargewichten. Jij en Tibeert horen daar niet bij, jullie zijn te klein!

KUWAART: En Cortois dan?

BELIJN: Cortois is nu niet hier.

NOBEL: *(als het viertal genoemden dichter bij hem zit)* Het zal u duidelijk zijn, heren, dat mijn geduld met Reinaart op is. Ik wens niet dat mijn gezag over u allen door zo'n onbetrouwbare en inhalige bandiet beschadigd wordt.

BELIJN: Mijn voorstel, Sire, is dat u iemand zoals ik op hem afstuurt.

NOBEL: Ik wil in dit moeilijke geval mijn allerzwaarste gewicht inzetten, en dat is Bruun de Beer, mijn 'baron'. Hij heeft de gedaante en de uitstraling van een 'gezant'.

Ik wens dat gij in mijn plaats gaat, Bruun, en ook mijn gewicht inzet bij Reinaart.

BRUUN: Vanzelfsprekend. Tot uw dienst, Sire.. Wat wilt u dat ik als boodschap overbreng? Spreek u duidelijk uit, en ik zal het onthouden.

NOBEL: Wel, hij dient onmiddellijk te verschijnen voor mijn opperste gerechtshof.

BRUUN: Komt in orde, Sire.

NOBEL: Wellicht vat u het toch nog te licht op...

ISENGRIM: Zeker, Sire. Ik vroeg mij ook al af...

BRUUN: Hou jij je muil, Isengrim!

NOBEL: Maar, Bruun, stellig kent gij niet alle listen en lagen van Reinaart. Wie zou daar niet voor op zijn hoede moeten zijn? Blijf dus scherp!

BRUUN: Altijd, Sire. Daar sta ik om bekend. En uw vermaning is zeer wel tot mij doorgedrongen. Geen zorg. Ik weet hem er altijd wel onder te houden.

NOBEL: Ga dan... Gij overigen: doet nu Bruun uitgeleide, zodat ik mij hier ter plekke kan uitstrekken en ongestoord rust vinden... *(hij strekt zich languit voor een dutje. De overigen verlaten onzeker het toneel, Bruun volgend)*

Scène 6

(Het eerdere decor van de Hofdag is uit beeld. Nu is in het midden een onbestemd terrein, waar behalve wat bosjes ook een pad is dat alle kanten op lijkt te gaan.

In een hoek, rechts achter, is de toegang tot Reinaarts burcht Maupertuus, tussen een paar boomwortels.

Aan de andere kant, links vooraan, suggereert een primitief houten hekwerk het begin van een rommelige menselijke nederzetting)

BRUUN: *(op. Hij kijkt eerst nog onzeker rond, daarna richt hij zich tot de toegang tot Reinaarts hol)* Reinaart!... Reinaart!.. Ben je thuis, Reinaart?... Waarom hoor ik niks? Hou me niet voor de gek!... Ik ben het... Bruun, 's Konings speciale afgezant. Hou je tegenover mij maar niet van den domme. Hij heeft gezworen dat als je niet meekomt naar het Gerechtshof, hij je zal laten radbraken... Kom tevoorschijn!

Je weet best dat ik met mijn postuur niet naar binnen kan...

REINAART: *(komt tevoorschijn)* Ben jij het, vriend Bruun? Dat je de moeite hebt genomen voor deze hele tocht! Ik zou vanzelfsprekend naar de Hofdag zijn gekomen, maar ik ben zo ziek geweest. En nóg... Ik heb me ongans gegeten aan iets dat me slecht bekomen is. Iets vreselijk vies. Maar een arme als ik heeft het niet voor het zeggen. Wat zeg jij?

BRUUN: Ja, ook het armste dier moet toch iets te vreten hebben om in leven te blijven. Daar weet ik alles van.

REINAART: Jij mag het wel weten...Het was van dat smerige, plakkerige spul: honing...

BRUUN: Honing?! Wat zeg je? Honing?

REINAART: Ja, daarvan weet ik een enorme voorraad zitten. En omdat ik honger heb, moet ik het daarmee doen.

BRUUN: Maar, mijn beste Reinaart, honing is het lekkerste dat er bestáát! Als ik wist hoe daaraan te komen... Ik lik mijn lippen al af...

REINAART: Je houdt me voor de gek, Bruun. Honing.... Nee, dat wil ik je niet aandoen...

BRUUN: Maar Reinaart.... Als ik daaraan denk, kan ik nergens anders aan denken...

REINAART: Nou, als ik je er zo'n plezier mee zou kunnen doen...

BRUUN: Ik zou er een moord voor doen, zo gek ben ik erop...

REINAART: Nou, ik weet zoveel honing te vinden dat je die met z'n tien nog niet op zou kunnen.

BRUUN: Honing?! Dat kan ik alleen al op voor tien!

REINAART: Je houdt mij voor de gek.

BRUUN: Waarachtig niet. Voor tien?... Voor Twintig?... Wijs me waar het is...

REINAART: O, hier vlak bij.

BRUUN: Ik zweer dat ik het in één keer opzweel!

REINAART: Vooruit dan. Hier vlakbij, in die mensengribus, je weet wel...aan de rand daarvan woont een zekere timmerman....Ken je die?

BRUUN: Een timmerman? In dat mensendorp? Zeker wel, ik ken iedereen...

REINAART: Nou, daar is het. Bij hem op het erf.

BRUUN: Martel me niet langer, Reinaart. Waar is het precies? Laten we gaan...

REINAART: Binnen nog even vrouw en kinderen gedag zeggen. Dan weten ze dat ik naast jou in vertrouwd gezelschap ben. Ja, je moet tegenwoordig voor iedereen oppassen... *(hij wendt zich nog even naar binnen, uit het zicht)*

BRUUN: *(na een ogenblik roept hij naar binnen)* Kom, laten we niet langer uitstellen, Reinaart...

REINAART: *(terug)* Nou, nou... Waar komt dat ongeduld vandaan, Bruun?

BRUUN: Anders is iemand anders ons nog voor!

REINAART: Vooruit dan. *(ze gaan het middenpad op, verdwijnen even achter enkele bossages, komen weer tevoorschijn..)*

BRUUN: Wat kijk je toch onder die bosjes?

REINAART: Ik wil het jou wel verklappen, Bruun, daar zit vaak een

duif te broeden, en daar houd ik meer van dan van honing.
BRUUN: Ja, maar nu gaat de honing voor!

Scène 7

(Bruun en Reinaart komen bij de rand van het dorp en de rommelige boel van de timmerman Lamfreid; ze maken een omtrekkende beweging en naderen sluipend.)

Reinaart wijst Bruun dan een dik afgezaagd stuk boomstam, rechtopstaand van de grond tot bijna manshoogte. Het is van boven gespleten tot halverwege onderaan en de spleet wordt slechts opgehouden door een houten klamp halverwege de hoogte.

Reinaart wijst Bruun, dat hij bovenaan moet zijn.

Bruun probeert zo van bovenaf zijn kop in de spleet te steken, maar hij komt dan niet diep genoeg.

Reinaart schuift een platte steen aan, zodat Bruun daarop hoger kan staan en van daaruit zijn kop naar beneden kan buigen, de spleet in.

Als hij eenmaal zover is, trekt Reinaart met kracht de klamp onderaan eruit.

Bruun zit nu met zijn kop geklemd en begint hevig te janken)

REINAART: *(sarrend)* Doe je maar fijn tegoed, Bruun. Dat wou je toch? Hou je niet in..

Wat piep je? Is de honing niet zoet genoeg?...

Jij hebt mij bij Koning Nobel aangebracht om mij op te laten hangen, is het niet?

Nu krijg je je verdiende loon. Geniet ervan...

DORPELINGEN: *(komen op het gejank om de hoek kijken. Er zijn enkele grotere kinderen bij. Ze roepen elkaar toe)* Hé daar!...Een beer midden in ons dorp!.. Waarschuw Lamfreid, het is op zijn erf.. Moet je zien.. De brutaliteit zeg! *(even verdwijnen ze. Bruun probeert tevergeefs al jankende zijn kop omhoog uit de klemmende spleet te trekken; hij jankt en piept, terwijl hij zijn kop probeert te bewegen)*

LAMFREID: *(op, vergezeld van een aantal dorpeelingen)* Kijk nou! Kijk nou!... De brutaliteit van zo'n beer!.. We zullen hem eens flink aflossen. Haal rieken en stokken! We zullen die beesten een lesje leren, anders worden ze steeds brutaler. Laatst was hier ook al zo'n gemene vos.. *(enkele dorpeelingen komen met rieken en stokken aan)* Sla erop! Sla erop! Tegen zijn poten.... Kijk zo *(doet het*

verwoed voor. Dorpelingen na eerst voorzichtig naderen beginnen ze nu Bruun af te rossen en te steken. Bruun weet zich tenslotte jankend in een uiterste krachtsinspanning los te trekken; nu is te zien dat zijn wangen er gehavend uitzien en rood van het bloed)

DORPELINGEN: Hij is los!.. Achteruit! Achteruit!... Hij bloedt helemaal... *(maar ze blijven hem nog zoveel mogelijk slaan en drijven hem in de richting van het water dat op de achtergrond te horen is)*

LAMFREID: Drijf hem het water in... Zo ja...Toe maar... *(Bruun verdwijnt naar achter uit het beeld. Dorpelingen gaan verder met stenen gooien in zijn richting. Twee ENORME KNALLEN zijn plots te horen. Reinaart, die zich tot nu toe klein en afzijdig gehouden had, reageert hierop met vrees en zelfs zacht gejank, maar de aandacht gaat niet naar hem uit. Nogmaals een KNAL en Reinaart gaat er verschrikt vandoor. Dorpelingen bij het water, schreeuwen en stuiven uiteen)* Geen schrik! Dat zijn onze kameraden, de stropers, met hun donderbussen...

Ze zitten aan de overkant. En geen vrees: ze hebben het alleen op wilde dieren gemunt!... *(Bruun drijfnat, breekt uit. Niets ontziend gebruikt hij zijn kracht om vrij te komen, richting naar voren en zijwaarts, tot uit beeld. Enkele dorpskinderen zitten hem nog even achterna, keren spoedig terug. Lamfreid en andere dorpelingen zijn rumoerend naar hun huizen verdwenen)*

DONKERSLAG

Scène 8

(Licht aan. Zelfde toneel, minus het dorp: dit is niet meer in beeld)

(Bruun ligt roerloos op de grond, niet ver van Reinaarts burcht Maupertuus. Tibeert de kater en Kuwaart de haas komen van links op, Kuwaart springend voorop)

TIBEERT: Hoho Kuwaaart! Spring-in-het-veld! Spaar mijn oude botten, ze zijn nog wel soepel, maar niet zoals de jouwe. Ik ben meer van de glijpas...

KUWAART: Hé! Hier ligt iets...*(springt eromheen)* Jee, het is Bruun de beer!...

TIBEERT: Werkelijk?... Nou, dan zijn we waar we voor uitgestuurd zijn.

KUWAART: Bruun! Bruun! Sta op... Waar bleef je al die tijd? Je moet

bij Koning Nobel komen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto